

Dossier de premsa

Exposició

Llegible-Visible.

Entre el fotograma i la pàgina

6 abril – 28 maig 2017

Arts Santa Mònica

Nivell 2

ÍNDEX

1. CLAUS DE L'EXPOSICIÓ.....	3
2. FITXA DE L'EXPOSICIÓ	4
3. EQUIP CURATORIAL	8-9
4. ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ	10
5. CRÈDITS	12

Martha Rosler. *Service: A Trilogy on Colonization*. Nova York: Printed Matter, 1978 (reimprès 2008). Foto: Dani Pujalte

1. CLAUS DE L'EXPOSICIÓ

Llegible – Visible. Entre el fotograma i la pàgina

6 abril – 28 maig 2017

Nivell 2

- La mostra reuneix de forma simultània publicacions i peces audiovisuals en **una selecció** que, a partir dels **antecedents als anys 20 del s.XX**, **repassa els moments més destacats fins a l'actualitat d'aquesta relació**, amb una especial atenció en el **moviment conceptual dels anys 70** i en la **revolució digital des dels inicis del s.XXI**.
- Les **peces** tenen un **doblet caràcter imprès i audiovisual**: llibres d'artista, postals, cartel·les, vídeos, pel·lícules i diapositives.
- La mostra recull i repassa **25 projectes de 32 artistes internacionals i intergeneracionals**.
- Alguns **artistes** internacionals amb presència a la mostra són: **Chris Marker, Christian Boltanski, Dan Graham, Lawrence Weiner, Stanley Brown i William Kentridge**. També hi participen els artistes catalans **Marcel Pey, Patrícia Dauder, Miralda, Benet Rossell** o el col·lectiu **Cine Quieto**, entre d'altres.
- L'exposició convida a reflexionar sobre qüestions com la **seqüencialitat, la narració, la cinemàtica, el pas del temps, el muntatge, la representació del moviment** i, en definitiva, la relació entre publicacions i documents audiovisuals.

Gloria Vilches. *La isla*. 2015. Videoclip per a la cançó "La isla" de Dos Gajos. Pel·lícula en super-8 transferida a digital, color, so, 3' 24". Foto: cortesia de l'artista

2. FITXA DE L'EXPOSICIÓ

Llegible – Visible. Entre el fotograma i la pàgina

6 abril – 28 maig 2017

Nivell 2

En el marc d'Arts Libris 2017

Artistes: Chris Marker, Christian Boltanski, Cine Quieto (Núria Gómez Gabriel / Gloria Vilches), Dan Graham, Dominique Hurth, Ed Ruscha, Eline McGeorge, Fortunato Depero, Gilbert & George, Gloria Vilches, Guy Debord, John Baldessari, Julián Barón, László Moholy-Nagy, Lawrence Weiner, Marcel Pey, Martha Rosler, Miralda / Benet Rossell, Patricia Dauder, Raymond Pettibon, Rob van Leijssen, Rose Lowder, Stan Brakhage, stanley brouwn / Jef Cornelis, Alain Robbe-Grillet, Departament de Publicacions de RTVE, Ulises Carrión, Valcárcel Medina, Vicente Huidobro i William Kentridge.

L'exposició Llegible – Visible. Entre el fotograma i la pàgina es proposa explorar les relacions de continuïtat, complementarietat o dialèctica que s'estableixen entre publicacions d'artista i obres audiovisuals, dos mitjans que han viscut moments d'intens desenvolupament en el context de la creació durant l'últim segle.

L'encreuament entre publicacions i material audiovisual troba els primers antecedents a la dècada dels vint quan, amb les seves reflexions sobre l'estètica de la llum en relació amb la imatge en moviment, László Moholy-Nagy replantejava l'estructura de la narració cinematogràfica, alhora que, en el terreny del disseny gràfic, replantejaven de manera radical la forma i la funció de la tipografia sobre la pàgina. Al principi de la dècada següent, època en la qual el cinema mut havia assolit el màxim moment d'expansió i el cinema sonor estava a punt d'irrompre a les pantalles, se succeeixen altres intents de superposar el mitjà imprès i l'audiovisual.

El 1931, el dissenyador italià Fortunato Depero esbossa el projecte *New York film vissuto*, un “llibre-pel·lícula” destinat a recollir els detalls de la seva experiència a Nova York. El projecte, que Depero arribarà a explicar en una publicació de poques pàgines però que no realitzarà en la seva dimensió total, denota la voluntat de fondre en una única experiència la narració impresa i el ritme cinematogràfic. Abordant aquesta relació des de l'àmbit de la literatura, el 1934 el poeta xilè Vicente Huidobro, al seu torn, s'embarca en la redacció d'una “pel·lícula escrita”, *Cagliostro*. Novel·la-film: una nova temptativa precursora del guió cinematogràfic tal com el coneixem avui dia.

Seguint el camí iniciat per aquests experiments i d'altres, el primer gran moment d'exploració simultània d'ambdós territoris en el terreny de l'art va ser a la dècada dels setanta, que va viure la progressiva generalització dels equips d'enregistrament de vídeo domèstics i l'expansió de les publicacions d'artista com a model de creació i distribució alternatiu al mercat de l'art. Molts dels protagonistes del moviment conceptual, com John Baldessari, Gilbert & George, Michael Snow, Ed Ruscha i, al nostre país, Isidoro Valcárcel Medina, van fer peces de doble caràcter: un llibre, una pel·lícula. Tanmateix, no totes aquestes “parelles” tenen el mateix perfil. Si, a vegades, com és el cas de John Baldessari, publicació i pel·lícula comparteixen un mateix contingut i fins i tot un mateix títol, altres vegades les relacions entre uns i altres són més subtils o complexes. Valcárcel Medina s'inspira en una novel·la de Robbe-Grillet per crear una pel·lícula i un cartell, mentre que el realitzador de televisió Jef Cornelis entrega a Stanley Brown la seva càmera per a la producció d'una de les seves peces.

En el vídeo *A Book* (1978), d'Ulises Carrión, el llibre es troba no fora, sinó dins de la pel·lícula; Miralda i Benet Rossell completen *París. La Cumparsita* amb una pel·lícula i una capsa amb materials impresos que documenten la performance que dona lloc a la peça. Des d'una perspectiva feminista, Martha Rosler, al seu torn, transforma un projecte sobre els processos ideològics i socials vinculats a la preparació d'aliments, i “la cuina” com a dispositiu cultural, en una sèrie de postals, un llibre i un vídeo. Chris Marker i Guy Debord plantegen la crítica social en pel·lícules i llibres en els quals el text exerceix un paper secundari, o allunyat del que li és habitual. Tot i que de manera més aïllada, aquesta pràctica continuarà als anys vuitanta i noranta, amb figures tan rellevants com Dan Graham —*Rock My Religion* i les seves diverses materialitzacions impreses—, Lawrence Wiener, Raymond Pettibon i també autors de contextos més propers, com Marcel Pey, que continuen establint connexions entre imatge en moviment i pàgina impresa.

Dan Graham - *Rock my religion* (1982-1993)

Gilbert & George - *Oh, the Grand old Duke of York - Gordon Makes Us Drunk* (1972)

A partir de l'any 2000 comença el segon moment d'intensa activitat en aquesta pràctica, que es prolonga fins als nostres dies. Aquesta segona etapa està marcada per l'impacte de la revolució digital, i la consegüent expansió de les eines d'edició —de textos i de vídeo— a l'àmbit domèstic. Amb el naixement de les publicacions digitals, les edicions en paper s'alliberen de la seva principal funció —comunicar continguts— i es tornen més flexibles en relació amb les seves possibilitats formals i estètiques. Al mateix temps, tant els suports impresos com el mateix cel·luloide cinematogràfic es veuen amenaçats per l'obsolescència. En aquesta etapa, artistes de llarga i reconeguda trajectòria, com William Kentridge i Tacita Dean, prossegueixen l'exploració simultània d'ambdós mitjans al costat de creadors més joves: Cine Quieto, Julián Barón, Eline McGeorge, Rob van Leijsen, Patrícia Dauder i Dominique Hurth, entre altres. La generació més jove multiplica els formats: foliscopis o flipbooks, col·leccions de postals, projeccions de diapositives i videoclips s'uneixen al llibre, la pel·lícula i el vídeo com a suport adequat per a aquest tipus d'experimentació.

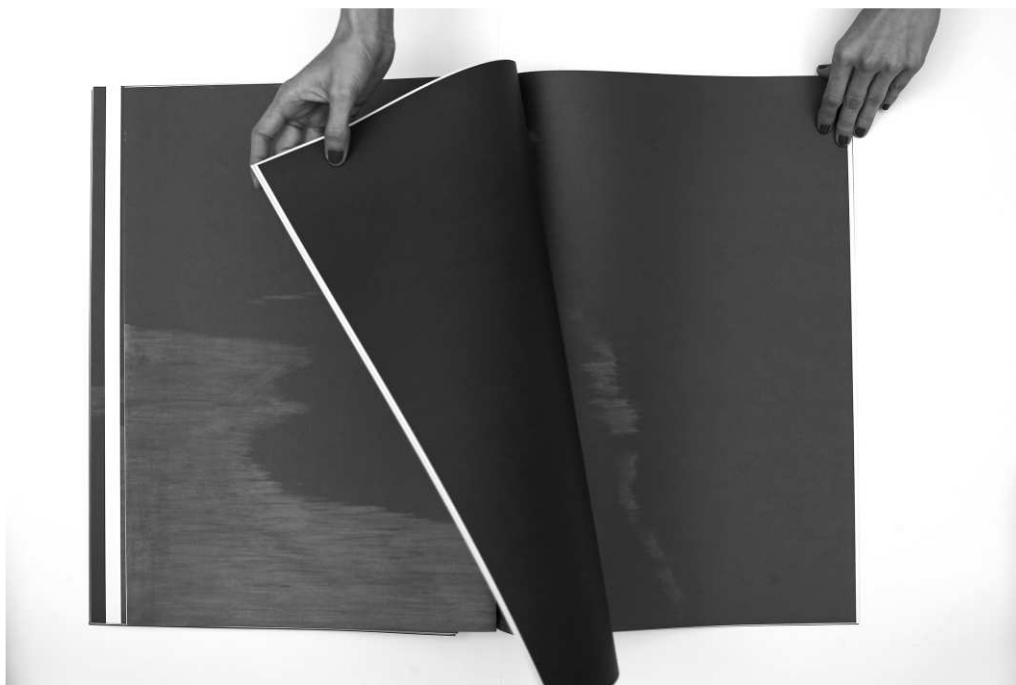

Guy Debord - *La societat de l'espectacle* (1971-1973)

Lawrence Weiner - *Passage To The North* (1981)

Amb més d'una vintena obres de caràcter doble –publicació i pel·lícula–, *Llegible - Visible. Entre el fotograma i la pàgina* il·lustra l'interès dels creadors per entrellçar i relacionar la pàgina impresa i el document audiovisual, superposant-los fins a gairebé fondre'ls en una única superfície per a la creació. Què passa quan un artista “tradueix” un determinat contingut d'un mitjà imprès a un mitjà audiovisual, o viceversa? Què canvia, què s'altera, què roman quan té lloc aquesta transposició de formats? De quina manera es complementen o es contraposen? Aquesta exposició convida a reflexionar sobre qüestions com la seqüencialitat, la narració, la cinemàtica, el pas del temps, el muntatge, la representació del moviment i, en definitiva, la relació entre publicacions i documents audiovisuals, dos dels suports més rellevants sobre els quals s'erigeix el paisatge cultural i social de la nostra època.

Patricia Dauder. 41o08'56.66 ' ' N/ 08o36'43.60 ' ' W. Barcelona: Cru, 2013. Foto: Dani Pujalte

3. EQUIP CURATORIAL

MELA DÁVILA

Des de la tardor de 2015, Mela Dávila (O Grove, Pontevedra, 1970) és Directora d'Activitats Públiques del Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía. Anteriorment, entre 2012 i 2015, va viure a Hamburg (Alemanya), on va ser professora convidada a l'Àrea d'Història de l'Art de la Universitat d'Hamburg, i va treballar com a assessora i autora en relació amb els arxius de l'art, les publicacions d'artista, les col·leccions bibliogràfiques i altres terrenys afins. Entre els projectes que va assessorar durant aquest període està la presentació pública de l'Arxiu Lafuente (Santander), la fira de l'edició contemporània ArtsLibris (Barcelona), i l'actualització de l'arxiu de la Documenta de Kassel.

Al Museu d'Art Contemporani de Barcelona (MACBA) va ser responsable de Departament de Publicacions entre 2000 i 2005. A finals de 2006 va ser nomenada directora del Centre d'Estudis i Documentació del MACBA, on va tenir l'oportunitat de posar en pràctica fórmules innovadores per a gestionar i divulgar la col·lecció documental del museu, que comprèn una biblioteca i un arxiu sobre pràctiques artístiques contemporànies.

Mela Dávila és llicenciada en Filologia Anglogermànica per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i ha cursat un postgrau en Edició a la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

MAITE MUÑOZ

Maite Muñoz (Badajoz, 1981) ha desenvolupat la seva carrera professional a l'entorn de les pràctiques artístiques contemporànies, abraçant els àmbits de la gestió, el comissariat i l'edició, amb un profund interès per l'ús dels arxius en l'àmbit artístic i per les publicacions d'artista. A l'actualitat viu a cavall entre Los Angeles i Barcelona, on desenvolupa projectes com a investigadora i comissària independent. Forma part del col·lectiu Vista Oral, amb què gestiona l'espai d'exposicions 56x45x25. També és part de l'equip de Los Angeles Contemporary Archive (LACA), un arxiu d'art contemporani autogestionat. Així mateix treballa com a assessora de diferents institucions en relació a les pràctiques arxivístiques en el context de l'art contemporani.

Des de 2008 és membre de Centre d'Estudis i Documentació del MACBA, on des del 2012 fins al 2015 va ser Responsable d'Arxiu. Ha comissariat, entre d'altres, l'exposició i el seminari sobre publicacions d'artista Todo, en parte (MUSAC, León, 2013), la publicació See you later (Sant Andreu Contemporani, Barcelona, 2015) i l'exposició A.XML. Arxiu Xavier Miserachs (MACBA, Barcelona, 2015). Llicenciada en Belles Arts,

amb especialització en Nous Mitjans per la Universitat Miguel Hernández. Màster en Disseny i Comunicació, amb especialització en estudis sobre videojocs per la Universitat Politècnica de València. Màster en Comissariat d'Art i Nous Mitjans per la Universitat Pompeu Fabra.

Isidoro Valcárcel Medina. *La celosia*. Cartell, 1972. Foto: Cortesia del Museu Nacional Centro de Arte Reina Sofia, Madrid

4. ACTIVITATS RELACIONADES AMB L'EXPOSICIÓ

Projecte de creació col·lectiva

No tornaré a fer art avorrit

06.04-28.05.2017

Nivell 2

Es recrearà, amb la col·laboració d'un grup d'alumnes de l'Escola Massana, l'acció / *Will Not Make Any More Boring Art*, ideada per John Baldessari com a resposta a una invitació del Nova Scotia College of Art and Design el 1971. En total 22 alumnes vindran en grups de tres, un dia a la setmana, per completar l'acció.

John Baldessari. *I Will Not Make Any More Boring Art*. Acció. Foto: Cortesia de John Baldessari Archive

John Baldessari: “La peça és aquesta: des del sostre fins al terra, una o més persones haurien d'escriure, una línia a sota de l'altra, la següent declaració: ‘No tornaré a fer art avorrit’. Almenys s'hauria de fer una columna de frases que vagi del sostre al terra abans que s'inauguri l'exposició, i l'escriptura de la frase hauria de continuar cada dia, si pot ser, durant tota la durada de la mostra. S'hauria d'escriure la frase a mà, amb claredat i amb l'ortografia correcta.”

Taller

Del tall al plec

A càrrec de Cine Quieto (Núria Gómez Gabriel i Gloria Vilches)

Activitat tancada

En col·laboració amb el programa Interfícies. Cultura, educació i ciutadania

Taller de dues sessions amb els alumnes de primer curs de batxillerat artístic de l'Institut Consell de Cent, que representa un assaig col·lectiu en paral·lel a la primera publicació de Cine quieto #1 Flora. A partir de la selecció de pel·lícules que agrupa l'edició, abordem l'analogia formal i conceptual entre el tall cinematogràfic i el plec del paper com a mecanisme de muntatge.

Visita guiada a l'exposició

A càrrec de Julián Barón amb book-jockey

16.05.2017/ 19h

Nivel 2

BookJockey és un format nou i experimental per mostrar i gaudir dels fotollibres. Una sessió de BookJockey és com una sessió DJ però amb llibres de fotografia, ensenyant i barrejant llibres per crear una 'història', convidant al públic a sentir-los i a gaudir amb ells. Per a ser un BJ no cal saber molt de llibres de fotografia, cal tenir una passió per ells. En una sessió BJ el públic està convidat a participar amb llibertat sota les úniques regles del BJ.

Altres activitats per concretar.

5. CRÈDITS

EXPOSICIÓ

Llegible – Visible.

Entre el fotograma i la pàgina

6 d'abril – 28 de maig 2017

Exposició produïda per Arts Santa Mònica, 2017

En el marc d'Arts Libris, Fira Internacional de l'Edició Contemporània.

Comissària: Mela Dávila Freire

Assistent de comissariat: Maite Muñoz Iglesias

Disseny gràfic i de l'exposició: todojunto.net

Fusteria: Puigdemívol

Muntatge: GAMI SCP

Textos: Mela Dávila Freire i Maite Muñoz Iglesias

ARTS SANTA MÒNICA

Director: Jaume Reus

Exposicions

Coordinació general: Fina Duran Riu

Assistent de coordinació: Silja Pálmarsdóttir

Edicions: Cinta Massip

Direcció tècnica: Xavier Roca

Activitats

Coordinació general: Marta Garcia

Àrea tècnica: Eulàlia Garcia

Administració

Responsable de gestió: Cristina Güell

Àrea d'exposicions: Mònica Garcia Bo

Secretaria de direcció: Chus Couso

Comunicació

Coordinació general: Jordi Miras Llopart

Web i xarxes socials: Luis Villalón Camacho

Difusió: Juanjo Gutiérrez

Arts Santa Mònica. Centre de la Creativitat – Departament de Cultura
Àrea de Comunicació i Premsa

A/e: comunicacio_artssantamonica@gencat.cat
@artssantamonica

Coordinació comunicació i premsa: Jordi Miras Llopart. A/e: jmirasl@gencat.cat | Tel.: (34) 93 316 28 10 – (34) 93 316 28 56. Ext. 13436

Web i xarxes socials: Luis Villalón. A/e: lvillalon@gencat.cat | Tel.: (34) 93 556 53 14 (directe) – (34) 93 316 28 19. Ext. 13441

Difusió: Juanjo Gutiérrez. A/e: jgutierrezg@gencat.cat | Tel.: (34) 93 316 28 57 (directe) – (34) 93 316 28 10. Ext. 13442

Arts Santa Mònica, Centre de la Creativitat

La Rambla, 7, 08002 Barcelona. Tel. 935 671 110. Web: artssantamonica.gencat.cat. **Entrada lliure**
De dimarts a dissabte d'11 h a 21 h. Diumenges i festius d'11 h a 17 h. Dilluns tancat
